Přehled: Pozice sociálně demokratických stran

Země EU

Země	Pozice
Belgie	Dvě největší opoziční strany v parlamentu, sociálně demokratická PS a nacionalisticky separatistická N-VA, jsou vůči sobě v nepřátelské pozici politických odpůrců a nedokázaly složit na federální úrovni vládní koalici, jež by si získala většinu. Francouzští sociální demokrati PS upřednostňují boj proti šíření viru, zatímco nacionalisticky separatistická N-VA se zaměřuje spíš na ekonomiku. Obě strany v současnosti podporují opatření vlády. Vedení obou stran zasedá společně s menšinovou liberálně-křesťanskou vládou v Národní bezpečnostní radě, kde společně schvalují programy boje s epidemií. Menší a méně významná vlámská sociálně demokratická strana sp.a se silně zasazovala za to, aby Belgie měla federální vládu opírající se o parlamentní většinu. Protože to ale nebylo možné kvůli chybějícímu konsenzu mezi vedoucími stranami, slíbili svou podporu, jako většina stran, současné dočasné vládě. sp.a je nadále vázána silně regionálně a zapojuje se do všech iniciativ, které podporují solidaritu v době koronavirové krize.
Bulharsko	Opoziční Bulharská socialistická strana (BSP) v zásadě podporuje opatření vlády. Postavila se ale proti neomezenému trvání nouzového stavu a vysokým peněžitým trestům za šíření nepravdivých informací. Článek byl i tak přijat. Prezident vzhledem k již tak ohrožené svobodě tisku v Bulharsku tento odstavec vetoval. Vetoval také článek, který měl zabránil cenovým spekulacím a stanovit, že ceny za nutné zboží nesmí být vyšší než průměr za poslední tři měsíce. Prezident to odůvodnil tím, že by jinak nebylo možné nakupovat léčiva na mezinárodním trhu. Oba články tedy byly zrušeny. BSP se navíc zasadila o to, aby finanční podporu nedostávali zaměstnavatelé, nýbrž všichni občané a občanky. Postavila se i proti přerušení zasedání parlamentu, protože by to omezilo parlamentní kontrolu nad vládou. V současné době se parlament schází pouze kvůli rozhodnutím v souvislosti s epidemií.
Dánsko	Sociální demokraté ve vládě
Estonsko	Postoj sociálně demokratické strany se neliší od linie vlády.
Finsko	Sociální demokraté ve vládě
Francie	Parti Socialiste (PS) v nejvyšší možné míře podporuje výzvu vlády „k národní jednotě“ ve „válce za zdraví“ a přijatá opatření „sociální distance“. Předseda PS Olivier Faure explicitně sdílí Macronovu promluvu, a dokonce požaduje „válečné hospodářství“, tzn. že by tam, kde by to bylo možné, měly firmy na vládní příkaz přeorientovat svou výrobu na produkty, jichž je nedostatek (roušky, plicní ventilátory, dezinfekční prostředky atd.). Zaznívá také chvála, že vláda zatím přerušila reformní balíčky (zejména spornou důchodovou reformu). I přes všeobecnou podporu vládních opatření se PS v Národním shromáždění zdržela při hlasování o „zákonu o sanitárním nouzovém stavu“ – kvůli zásahům do pracovního práva a chybějící demokratické kontrole. La France Insoumise (LFI) hlasovala proti. Všechny levicové strany obhajují přísnější omezení vycházení: PS je pro striktnější úpravu současných opatření, LFI dokonce – analogicky s Itálií a Španělskem – je pro zastavení hospodářských aktivit, jež nejsou zásadní. PS navíc již teď požaduje, aby se myslelo na dobu po krizi: V tomto ohledu

	požaduje zvláštní příspěvek všem pracujícím, kteří jsou v boji s epidemií „v první linii“. Kromě toho je podle ní zapotřebí plán na masivní obnovu hospodářství. Navrhuje jednorázovou platbu všem domácnostem, která by stabilizovala vnitřní poptávku. Celkově se požaduje zpomalení globalizace, navrácení strategicky důležitých produktů pro zásobení Evropy zpět na starý kontinent, resp. zajistit „průmyslovou suverenitu“ Evropy.
Řecko	I v Řecku udeřila hodina výkonné moci, opatření na zpomalení infekce podporuje nejen široká veřejnost, ale také všechny politické strany. Vládní strana Nea Demokratia v průzkumech posílila na více než 50 %, opozice ztrácí podporu. Dosud se nenašla strana, která by se i přes rady expertů vyslovovala pro větší volnost nebo větší orientaci na ekonomiku. Za nutné považuje celý politický tábor i stabilizační opatření. Rozdílné názory a příležitostná kritika se týkají cílových skupin podpory: Levicový tábor je pro ještě větší podporu zaměstnanců a vytýká příliš přátelské rozdělování firmám. V očekáváních od EU se neukazují žádné rozdíly mezi stranami, v době krize ustupují do pozadí za národní zájmy. Protiněmecká rétorika se bohužel objevuje stejně v mediálních příspěvcích hnutí KINAL i koalice SYRIZA.
Itálie	Partito Democratico (PD) je od září 2019 ve vládě spolu s Hnutím pěti hvězd pod vedením formálně nestranického premiéra Conteho. Předseda PD Nicola Zingaretti podtrhuje evropský rozměr krize, která proto vyžaduje evropské a společné řešení. Ministr hospodářství Roberto Gualtieri (PD) hodnotil dosavadní iniciativy ECB pozitivně. Aby se však maximalizoval účinek těchto opatření a zajistila soudržnost a konvergence zemí EU, podporuje myšlenku úplné dělby rizik, a to i emisí společných dluhopisů (eurobondů).
Chorvatsko	SDP podporuje z velké části krizový management chorvatské vlády při boji s pandemií a požaduje rozhodnější opatření na zmírnění hospodářské krize. Je také připravena zapojit se do hospodářské rady vlády, jež má být brzy založena. SDP je ale také proti rozšíření práv výkonné moci v době pandemie a požaduje, aby se parlament scházel bez přestávky a aby se omezení lidských práv schvalovala v parlamentu dvoutřetinovou většinou. Proto také aceptuje návrh vlády na kontrolu mobility občanů v domácí izolaci pomocí mobilního signálu pouze za přísných podmínek, jež má definovat parlament. SDP žádá, aby byly všechny finanční prostředky státu dány k dispozici ekonomice, aby se ještě dále nevyostřovala prekérní situace na pracovním trhu. Podnikatelé by zejména měli mít možnost přerušit během krize platbu daní a příspěvků a pozastavit platby úvěrů. Mají jim být odpuštěny úroky z prodlení. Požaduje, aby zaměstnanci v době krize dostávali 75 % výdělku až do maximální výše 5100 HRK (něco přes 18 tisíc korun). SDP také požaduje, aby byli všichni pracovníci ve zdravotnictví testování na koronavirus a aby vznikla výdejní místa pro roušky.
Lotyšsko	Obě sociálně demokratické strany Saskana (člen frakce S&D) a Progresivní strana (není zastoupena ani v národním, ani v Evropském parlamentu) z velké části podporují vládu v jejím boji s pandemií. Progresivní strana se zabývá zejména sociálními problémy, které krize způsobí. V popředí se nacházejí zejména opatření k zajištění pracovních míst. Strana vládu v tomto kritizuje, protože opatření na zajištění pracovních míst se zaměřují pouze na 75 000 pracovníků. Podle názoru Progresivní strany se opatření musí rozšířit alespoň na 900 000 pracovních míst. Progresivní strana navíc požaduje další prostředky (150 milionů eur) do zdravotnictví. Tyto peníze se mají použít na platy

	pracovníků ve zdravotnictví, na příplatky a nové vybavení.
Litva	Sociálně demokratická strana Litvy nezaujala stanovisko, jež by se silně odlišovalo od linie vlády. Kritizovala pouze situaci menších podniků, které měly kvůli karanténě ukončit provoz. Protože je to často jediný zdroj příjmů jejich provozovatelů, podniky často pracují nelegálně dál, a představují tak zbytečné riziko infekce. Náhradní platby slíbené vládou by proto měly být vyplaceny výrazně dříve, aby zajistily jejich existenci. Strana také ostře kritizovala snahy Svazu zaměstnavatelů, který navrhoval změny v zákoníku práce na následujících šest měsíců (liberalizaci výpovědí, navýšení pracovních hodin, změnu regulace dovolené).
Nizozemsko	PvdA kritizovala zejména sociálněpolitický rozměr chybějících opatření pro živnostníky a obyvatele bez nizozemského občanství. Strategie vlády na zpomalení infekce příliš kritizována nebyla, pouze bylo požadováno více testování.
Rakousko	SPÖ spoluutváří vládní politiku. Spolkové země nejsou vždy zajedno s celostátní stranou. SPÖ v současnosti podporuje požadavek Rakouského odborového svazu ÖGB na zvýšení podpory v nezaměstnanosti. SPÖ také chce zřídit fond na překonání krize pro zaměstnance ve výši jedné miliardy eur. Mají se z něj financovat například doplatky na nájem a úvěry, prodloužení nároku na podporu v nezaměstnanosti v době krize a snazší přístup k dávkám sociální podpory. Pracovníci s nízkým úvazkem a zaměstnanci, kteří například kvůli nedostatku odpracované doby nemají nárok na podporu v nezaměstnanosti, resp. ti, kteří dostali od počátku března výpověď, mají dostat dočasnou dávku nahrazující příjem na tři měsíce.
Polsko	Levice se pokusila zdůraznit při formulování „ochranného štítu“ aspekt ochrany zaměstnaneckých zájmů. V současné chvíli není jasné, nakolik se jí to při jednání v sejmu podařilo. Levice se v sejmu při hlasování o ochranném štítu zdržela, nehlasovala proti.
Portugalsko	Sociální demokraté ve vládě
Rumunsko	Sociálně demokratická PSD podporuje opatření vlády, a navíc požaduje poskytnout navrátivším se Rumunům, kteří nemají zdravotní pojištění, bezplatné lékařské ošetření. Dále vyzvali ministerstvo zdravotnictví, aby poskytlo obyvatelům prostřednictvím praktického lékaře zdarma léčiva a ochranný zdravotnický materiál. Dále zazněl návrh státní pomoci v hodnotě 300 milionů lei pro státní podniky jako dráhy CFR a národní leteckou společnost TAROM.
Slovensko	Sociální demokraté, kteří jsou v opozici teprve krátce, hlasovali proti povolení k přístupu k mobilním datům. Dosáhli toho, že zákon o mimořádných opatřeních byl před hlasováním ještě oslaben. Oproti původnímu vládnímu návrhu nelze sledovat telefonní hovory a SMS, ale pouze údaje o lokalizaci. Kromě toho byla opatření omezena na dobu trvání koronavirové krize.
Španělsko	Sociální demokracie ve vládě
Švédsko	Zdrženlivá reakce švédské vlády na boj s pandemií vzbudila mezinárodní zájem. Na rozdíl od mnoha dalších zemí a jeho severských sousedů se Švédsko rozhodlo pro méně drakonický kurz, když vsadilo spíše na silná doporučení než na exekutivní opatření a jejich prosazování. Tato strategie v zásadě vystihuje švédskou povahu. Vláda věří ve vysokou míru vlastní odpovědnosti obyvatel. Škody pro společnost se mají odvrátit dodržováním vládních doporučení. Tento konsenzus se ukázal v minulých krizových chvílích jako úspěšný znak švédské společnosti. Současné nastavení ukazuje, že obyvatelé mají jistou důvěru

	v krizový management vlády. Přesto zaznívá kritika malého testování obyvatel, rozhodnutí otevřít během velikonočních prázdnin lyžařská střediska a také nízké technické, personální a materiální kapacity zdravotnictví při boji s krizí.
Česko	Žádný jiný postoj, ale spory o působnost: Sociální demokraté jsou juniorpartneři v Babišově vládě a spravují m. j. v krizi významné rezorty vnitra, práce a sociálních věcí. Jan Hamáček by měl být coby ministr vnitra dle legislativy vedoucím krizového štábu. Babiš ale právní předpis jednoduše změnil a navrhl epidemiologa Romana Prymulu, což kabinet schválil. Kritikové mu vyčítají, že nerozumí politickým rozměrům krize. O pozdvižení se postaral prognózou, že české hranice musejí zůstat uzavřené až dva roky. 31. března bylo nakonec vedení krizového štábu svěřeno Hamáčkovi. Nyní není jasné, zda sociální demokraté získají z krize politický kapitál, nebo zda ponesou spoluvinu za zčásti nezdařený krizový management již tak silně polarizujícího Babiše.
Maďarsko	Všechny opoziční strany požadují více testování na koronavirus a výrazně přísnější zákaz vycházení. MSZP (v EP frakce S&D, PES) • prodloužení vyplácení podpory v nezaměstnanosti ze 3 na 9 měsíců • rizikový příplatek pro pracovníky ve zdravotnictví, v péči o seniory, v sociální péči a ve veřejné dopravě • zákaz výpovědi v multinacionálních firmách • přerušení plateb na sociální odvody pro nejmenší podnikatele DK (v EP frakcee S&D) • státní cenová regulace základních potravin a určitých zdravotnických produktů (podporuje i Jobbik) • mimořádný státní fond pro vyplácení mzdy pro propuštěné zaměstnance, zatím po dobu dvou měsíců Momentum (v EP frakce Renew Europe) • požaduje doplatek na všechny příjmy, aby bylo dosaženo minimálního standardu 100 000 HUF (asi 7600 korun) Párbeszéd (v EP frakcee Zelení/EFA) • základní příjem
Kypr	Na jihu existují dvě strany, které v Evropském parlamentu patří do frakce S&D. Demokratická strana (DIKO) a Hnutí pro sociální demokracii (EDEK). Obě jsou v opozici, ale DIKO naprosto sdílí rozhodnutí vládní strany DISY. EDEK je sice také celkově pro záchranná opatření, ale hlasovalo proti nejnovějšímu záchrannému balíčku. Strana kritizuje, že dlužníci, kteří budou osvobozeni od splácení úvěrů, budou muset platit úrok z odložených úroků svých úvěrů, a namísto toho navrhuje zastavení kreditních úroků až do konce roku. Zatímco vláda odmítá návrat Kypřanů, většinou studentů, kteří se ještě nacházejí v zahraničí, EDEK prosazuje právo všech občanů na návrat k tomu pronajatými letadly.

Země mimo EU

Země	Pozice
Albánie	Socialistická strana vládne absolutní většinou, a zodpovídá tudíž za všechna opatření. V mimořádné jednotě podporuje vládní linii také (v současné době v parlamentu nezastoupená) opozice.
Velká Británie	Opozice v současné chvíli neexistuje. Důvody jsou dvojí. Labour Party si právě volí nové předsednictvo, a nemá tedy jasné vedení. Zadruhé se země nachází v krizovém modu, kritika vlády by byla považována za destabilizaci. Vláda Národní jednoty je reálnou možností následujících týdnů, proto se Labour Party zaměřuje na konstruktivní příspěvky ke krizovému řízení se zvláštním zaměřením na funkčnost Národní zdravotní služby.
Island	Opoziční Sociálně demokratická aliance se konstruktivně podílela na balíčku opatření pro hospodářskou politiku. Od ní vychází opatření kurzarbeitu. Veřejné investice ale považuje za nízké a požaduje větší podporu řemeslníků a malých a středních podniků. Obce mají dostat více peněz a kompetencí. Navíc mají být silněji podpořeni majitelé rodinných domů při rekonstrukcích a novostavbách. Start-upy a větší firmy mají vyjádřit solidaritu a vzdát se vyplácení dividend a části mezd pro management. Požaduje rozšíření zdravotnické péče a lepší pracovní podmínky pro pečovatele.
Japonsko	Sociálně demokraticky orientovaná strana Konstituční demokracie (PKD) projevila během krize solidaritu a v zásadě sdílí vládní opatření. Požaduje podporu malých a nejmenších podniků, které krize zasáhla obzvlášť těžce. Dále požaduje v případě vyhlášení nouzového stavu zodpovědný přístup k rozšířeným právům vlády a také aktivní informování. Prosazuje také více testování, avšak slabost opozice v parlamentu brání tomu, aby opozice hrála aktivní tvůrčí roli.
Severní Makedonie	V současnosti vedou sociální demokraté vládní koalici, avšak v technokratické přechodné vládě, zčásti s opozičními ministry, jak je to běžné 100 dní před volbami. Tato vláda je nyní v úřadě déle, než bylo plánováno, neboť volby plánované na 12. dubna musely být kvůli krizi odloženy. Sociální demokraté doufají, že volby by se mohly přinejlepším konat v červnu, zatím ovšem nebyl potvrzen žádný termín. Přístupové rozhovory s EU a vstup do NATO posilují jejich pozice. Recese, která se zdá být nevyhnutelná a čím delší bude pauza, tím by byla dramatičtější, by se pro sociální demokraty projevila negativně ve volbách.
Norsko	Sociálně demokratická strana zaujímá jako nejdůležitější opoziční strana konstruktivní a podpůrnou roli, jak je v krizích běžné. Středopravá menšinová vláda však musela významně opravit řadu návrhů po námitkách sociálních demokratů a zbylých opozičních stran, aby bylo možné rozhodovat v parlamentu většinově.
Švýcarsko	Do švýcarské zemské vlády patří od roku 1959 podle „kouzelné formule“ vždy dva zástupci sociální demokracie. Od roku 2012 je sociální demokrat Alain Berset ministrem vnitra. Požadavky sociální demokracie – např. v rámci „trojpilířové strategie“ z 12. března 2020 v boji s koronavirovou krizí – se tak relativně přímo odrážejí v opatřeních švýcarské Spolkové rady.
Srbsko/Černá hora	V Černé hoře vládne Demokratická strana socialistů DPS v koalici, do níž patří i sociální demokraté SD. Rovněž sociálně demokratická SDP sdílí linie vlády i v opozici. Srbsko se v době vypuknutí koronavirové krize nacházelo v předvolebním boji do parlamentu, volby byly z 26. dubna 2020 přesunuty na neurčité datum.

	Demokratické opoziční strany, mezi nimi i náš sociálně demokratický partner, se shodly na bojkotu těchto voleb a již před delším časem přestaly pracovat v parlamentu. Tomu odpovídá i jejich obtížné zaujímání stanoviska k jednání vlády v současné krizi. Jednotlivou kritiku opatření, např. drakonických opatření proti starším lidem, prezident šmahem odmítl jako nezodpovědné jednání.
Ukrajina	Na Ukrajině neexistují sociálně demokratické strany, které by spoluutvářely a zaujímaly politickou roli.
Kanada	Návrh 75% kurzarbeitu pochází od opoziční New Democratic Party (NDP, kanadských sociálních demokratů), kteří ho spojili se svou podporou záchranného balíčku liberální menšinové vlády. Jinak je politická debata o koronavirových opatřeních umírněná. Vládne se dekrety. Premiér Justin Trudeau pořádá každodenní tiskové konference (z domácí izolace), předseda NDP naproti tomu v domácí izolaci zcela zmizel z médií. V nejvíce zasažené provincii Britská Kolumbie vládne sociální demokrat John Horgan. Opatření, zejména „sociální distance“ jsou tam o něco přísnější. Např. navrátivší se cestovatelé byli nuceně izolováni na 14 dní už výrazně dříve, než vstoupil v platnost zákon o karanténě na celostátní úrovni. Zato finanční podpora pro zaměstnavatele, nájemníky apod. je o něco velkorysejší než v jiných provinciích.
USA	Poslední průzkumy ukazují, že voliče a voličky Demokratické strany ohrožení koronavirem znejišťuje výrazně více než republikány. Nezájem mezi příznivci republikánů lze vysvětlit zčásti zřejmě zkraje šířenými a často nehoráznými nesmysly ze strany Bílého domu a Fox News. Podle Trumpa (např. na Twitteru z 9. března) demokraté situaci přeceňují, a „panikaření je jejich nový trik“. V Demokratické straně vládne názor, že je „nezodpovědné“ využívat v době krize politický vliv k dosažení co možná nejlepší reakce. To ale také znamená, že republikáni převezmou krizové řízení a možná za to sklidí uznání. Nekompetentnost prezidenta Trumpa se v krizovém managementu jasně ukazuje, a přesto se zdá, jako by ji před sebou nesl jako monstranci, když den co den usedá před kamery k briefingu o koronaviru. Jeho podpora roste a poprvé převážila nesouhlas s ním. Demokraté ztrácejí půdu pod nohama, primárky už nejsou téma a prezidentské kandidáty Bidena a Sanderse mediální 24hodinové zpravodajství o coronaviru takřka vyřadilo z vysílání. Vysílá se Trumpova show a ten třímá nitky (stále ještě) v rukou. Pokud jde o přímou pomoc zaměstnanců ze dvou podpůrných balíčků, mohou za ně vděčit jedině demokratům v kongresu, kteří je protlačili v jednáních vší silou. Ve vlastním návrhu zákona (Take Responsibility for Workers and Families Act) měli ještě dalekosáhlejší požadavky. Patřila k nim m. j. minimální mzda 15 dolarů pro všechny podniky, které v době krize dostávají veřejnou finanční podporu, a reforma volebního práva, která by v nouzovém stavu umožnila volit poštou po celé zemi. Nedokázali je ale prosadit.